

JEW IN UGANDA PART II

PRACTICAL APPLICATION OF HALACHA

Kashrut: Luxury

Issue
<p>Tilapia If they bake the whole fish, such that I see fins and scales, double wrapped in aluminum foil Wrap in double aluminum foil...and ok? Is it Kosher?</p>
Concept
<p>Bishul Akum and avoiding it</p>
Sources
<p>1. שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן קיג סעיף ז אין שגירת (פי' הבערה. ובערו והשיקו (יחזקאל לט, ט), תרגום ויהון שגרין) התנור מועלת אלא בפת, אבל בשאר המתבשלים אין שגירת התנור ולא הדלקת האש מעלה ומוריד, אלא ההנחה דווקא. לפיכך הרוצה לבשל במחבת בתנור של עובד כוכבים, צריך שיתן ישראל המחבת לתוך התנור, למקום הראוי להתבשל בו. הגה: ויש חולקין וסבירא להו דהדלקת האש או חיתוי בגחלים מהני לענין בישול כמו לענין פת, וכן נוהגין. (הגהות ש"ד ובארוך ובמרדכי פא"מ). ואפילו חיתוי בלא כוונה מהני ומועיל. וי"א דאפילו לא חיתה ישראל ולא השליך שם קיסם, רק שהכותית הדליקה האש מאש של ישראל, שרי (או"ה שם בשם מהר"ם).</p>

Issue
Honey: Is pure honey (and honeycomb) always kosher (just avoid the bees legs)? Restaurant honey where ppl use their knife?
Concept
Yotze min Ha'asur; Nosen Taam Lifgam
Sources
<p>1. תלמוד בבלי מסכת בכורות דף ז עמוד ב</p> <p>אמר להו רב ששת - תניתוה: היוצא מן הטמא - טמא, והיוצא מן הטהור - טהור והני נמי מטמא קאתי. מיתיבי: מפני מה אמרו דבש דבורים מותר - מפני שמכניסות אותו לגופן, ואין ממצות אותו מגופן! הוא דאמר כר' יעקב, דאמר: דובשא רחמנא שרייה, דתניא, ר' יעקב אומר: +ויקרא י"א+ אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף, זה אתה אוכל, ואי אתה אוכל שרץ עוף טמא, שרץ עוף טמא בהדיא כתיב! אלא, שרץ עוף טמא אי אתה אוכל, אבל אתה אוכל מה שעוף טמא משריץ, ואיזה זה - זה דבש דבורים, יכול אף דבש הגזין והצירעין? אמרת: לא, ומה ראית לרבות דבורים ולהוציא הגזין והצירעין? מרבה אני דבש דבורים - שאין לו שם לווי, ומוציא אני דבש הגזין והצירעין - שיש לו שם לווי.</p> <p>2. רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ג הלכה ג</p> <p>דבש א דבורים ודבש צרעים מותר מפני שאינו מתמצית גופן אלא כונסין אותו מן העשבים בתוך פיהן ומקיאין אותו בכורת כדי שימצאו אותו לאכול ממנו בימות הגשמים.</p> <p>3. טור יורה דעה הלכות בהמה וחיה טהורה סימן פא</p> <p>דבש דבורים מותר ואין בו משום אבר מן החי וכתב בספר המצות אף על פי שגופי הדבורים מעורבין בו וכשמפרישין הדבש מהן מחממין ומרתיחין אותו אפ"ה מותר שנותן טעם לפגם הוא: דבש הגזין והצירעין כתב ר"ת שהוא מותר וכ"כ הרמב"ם וא"א הרא"ש ז"ל כתב לאסור בדבש הגזין והצירעין:</p>

Shabbat

Havdalah

Issue

For Havdalah, is coal from a stove top fine? Or is wax preferable? (Saw that in kitzur SA to use wax but coals in the restaurant were lit)...also, should I be asking for a match to have a new flame since the coals have been burning on shabbat?

Concept

Sources

1. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן רצח

סעיף א

מברכין על האור במוצאי שבת לפי שבו נברא האור של אש [פסחים נ"ד]. ובמוצאי שבת נתן הקדוש ברוך הוא דיעה באדם הראשון מעין דוגמא של מעלה והביא שני אבנים וטחנן זה בזה ויצא מהן אור [שם] ובפרקי דר' אליעזר [פ"כ] איתא דבין השמשות של שבת היה אדם הראשון יושב ומהרהר בלבו ואומר אוי לי שמא יבא הנחש שהטעה אותי בערב שבת נשתלח לו עמוד של אש להאיר לו ולשמור מכל רע ראה אדם לעמוד של אש ושמח בלבו ואמר עכשיו אני יודע שהמקום עמי ופשט ידיו לאור האש וברך בורא מאורי האש עכ"ל ועוד אומר שם כשהרחיק ידיו מהאש אמר אדם עכשיו אני יודע שנבדל יום הקדש מיום החול שאין לבער אש בשבת אמר ברוך המבדיל בין קדש לחול עכ"ל [הלבוש כתב שנברא במוצאי שבת דהיינו ביום ראשון שנברא בו האור ע"ש וכבר השיג עליו בא"ז וא"ר ע"ש]:

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רצח

סעיף א

מברך על הנר בורא מאורי האש, אם יש לו וא"צ לחזור אחריו. וה"מ במוצאי שבת, אבל ב במוצאי יוה"כ י"א שמחזיר אחריו. הגה: מי שאין לו כוס להבדיל, כשרואה האש מברך עליו, וכן הבשמים (טור).

סעיף ב

מצוה מן המובחר לברך על אבוקה. ויש מי שאומר שאם אין לו אבוקה צריך להדליק נר אחר לצורך הבדלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית. הגה: ונר שיש לו שתי פתילות מיקרי אבוקה (אגודה).

סעיף ה

אין מברכין על הנר שלא שבת ממלאכת עבירה, לאפוקי אור שהודלק לחיה ולחולה שכיון שלא הודלק לעבירה מברכין עליו, אבל אם הדליקו אינו ישראל בשבת כיון שאם היה מדליקו ישראל היה עובר, לא שבת ממלאכת עבירה מיקרי. ואין מברכין על או של עבודת אלילים (טור).

סעיף ט

גחלים הבוערות כ"כ שאילו מכניס קיסם ביניהם הוא נדלק, מברכין עליהם, והוא שעשויים להאיר.

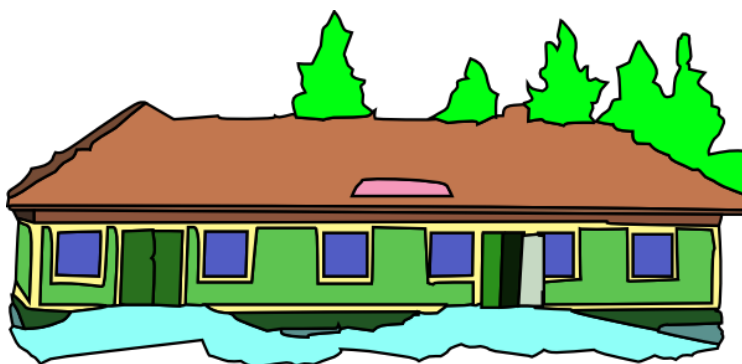
סעיף י
אור של כבשן בתחלת שריפת הלבנים, אין מברכין עליו שאז אינו עשוי להאיר, ואחר שנשרפו אז עשוי להאיר ומברכין עליו.

Afya Clinic

Issue
Help I'm lost and the sun is setting and I don't speak the language. I can get back to the clinic in time but then how do I get my key back to my apartment on Shabbos? Do I: <ol style="list-style-type: none">1. Carry key home2. Ask someone to carry it for me?
Concept
Carrying as part of clothing; Amira L'Akum
Sources
1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שא סעיף לט כילה (פי' יריעה כעין אהל) שיש בה רצועות שמותחין אותה בהם, מותר להתעטף בה ולצאת לרשות הרבים ואין הרצועות חשובות כמשאוי שמבוטלות אגבה; הילכך מותר לצאת ברצועות התלויות באבנט אף על פי שאין המנעלים קשורים בהם, דלא חשיבי ובטלי אגב האבנט. אבל אם הם של משי, חשיבי ולא בטלי ואסור אם אין המנעלים קשורים בהם. וה"ה לכל דבר שנפסק מן הבגד וראשו אחד מחובר, כגון לולאות, ואינו חשוב, מותר לצאת בו. ואם חשוב הוא, אסור לצאת בו. 2. רמב"ם הלכות שבת פרק ו הלכה א אסור לומר לגוי לעשות לנו א מלאכה בשבת אף על פי שאינו מצווה על השבת ואף על פי שאמר לו ב מקודם השבת ואף על פי שאינו צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת, ודבר זה אסור מדברי סופרים כדי שלא תהיה שבת קלה בעיניהן ויבואו לעשות בעצמן. הלכה ב גוי שעשה מלאכה מעצמו בשבת אם בשביל ישראל עשה ג אותה אסור ליהנות באותה מלאכה עד מוצאי שבת וימתין בכדי שתעשה, והוא שלא יהא הדבר בפרהסיא עד שידעו בו רבים שדבר זה בשביל פלוני הוא נעשה בשבת, ואם בשביל עצמו בלבד עשה מותר ד ליהנות בה בשבת. 3. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז סעיף ה דבר שאינו מלאכה, ואינו אסור לעשות בשבת אלא משום שבות, מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת; והוא שיהיה שם מקצת חולי, או יהיה צריך לדבר צורך הרבה, או מפני מצוה; כיצד: אומר ישראל לא"י בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה; או להביא מים דרך חצר שלא עירבו, לרחוץ בו המצטער; ויש אוסרין. הגה: ולקמן סי' תקפ"ו פסק להתיר, וע"ל סי' רע"ו דיש מקילין אפילו במלאכה דאורייתא, וע"ש ס"ג. 4. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן שז סעיף יז

דבר ידוע שכל השבותים אסורים אפילו במקום מצוה ואפילו במקום הפסד ואפילו במקום צער וקצת חולי וכן השבות דאמירה לעכו"ם אם הוא באיסור תורה והיינו לומר לו לעשות מלאכה דאורייתא ולא הותר רק במקום חולי גמור אף שאין בזה סכנה כדקיי"ל חולה שאין בו סכנה אומר לאינו יהודי ועושה ויתבאר בסי' שכ"ח אבל שבות דשבות כגון לומר לאינו יהודי לעשות דבר שאסור לישראל מדרבנן כמו לקנות בעדו או למכור בעדו דבדבר של רשות אסור כמו שנתבאר אבל בדבר של מצוה או במקום מקצת חולי או צער הרבה או שיש בדבר הפסד הרבה מותר דשבות דשבות במקום מצוה לא גזור רבנן [עירובין ס"ח. ע"ש] וכל הני הוי כבמקום מצוה:

Issue

At the apartment, the whole location, which is fenced in, is owned by one person, who has the keys to let himself in to anywhere at anytime it's like a hotel and I can carry? Do I need to do sechirat reshut?

Concept

Eruvin, Sechiras Reshus, Tefisas Yad

Sources

1. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן שסו

סעיף א

בית שיש בו שכנים הרבה וכל אחד דר בחדר לעצמו וכן חצר שיש בה בתים הרבה שכל אחד דר בבית לעצמו מדין תורה הוא שכולם מותרין לטלטל מחצר לבתים ומבתיים לחצר ומחדר לחדר ובכל החצר מפני שזהו הכל רשות יחידים ולא רה"ר וכן מבוי שיש לו לחי או קורה מן התורה מותרים לטלטל בכל המבוי וממבוי לחצרות ולבתים ומהם למבוי שהרי אינו רה"ר וכן עיר שהיא מוקפת חומה והוקפה לדירה מותר מן התורה לטלטל בכל העיר אם יש לה דלתות הננעלות בלילה או ראויות לנעול להרמב"ם כמ"ש בסי' שס"ד וזהו דין תורה:

סעיף ב

אבל מדברי סופרים אסור לשכנים לטלטל ברשות שיש בו חלוקה בדיוורים עד שיערבו כל השכנים כולם מע"ש שיתערבו במאכל אחד ויניחו אותו באחד מן הבתים להראות שכולנו מעורבים ואוכל אחד לכולנו וכולנו כאלו דרים במקום הזה בחדר הזה שהעירוב מונח בו ואין כל אחד ממנו חולק רשות מחבירו וכשם שיד כולנו שוים במקום זה כמו כן יד כולנו שוים בהמקומות שכל אחד אחז לעצמו והרי כולנו רשות אחד ודבר זה תיקן שלמה ובית דינו [שבת י"ד:]: ובשעה שתקנה יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני [שם] ועל זה נאמר בסוף קהלת [יב, ט] ויותר שהיה קהלת חכם עוד און וחקר ותקן וגו' שעשה אזנים לתורה [עירובין כ"א:]: כלומר שגדר גדרים סביבות מצות התורה כדי שלא יפרצו בה פרצות וכשם שכרמים ופרדסים וגינות העומדים במקום הילוך רבים אם לא יגדרום בגדרים טובים ירמסו אותם העוברים ולא תשאר מהם פליטה כמו כן מצות התורה אם לא יעשו לה גדרים לבסוף יבטלוה לגמרי כאשר עינינו רואות ושומעות שפריצי הדור שהתחילו לפרוץ הגדרים במשך הזמן נעקרה מהם כל תורתנו הקדושה ולכן מאד מאד צריך האדם לזהר בדברי סופרים ועל זה אמרו חב"ב דברי סופרים ומחויבים אנחנו בני ישראל לעמוד בפרץ על כל תקנות וגזירות חז"ל שלא יפרצו בהם אפילו פירצה כל שהוא:

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שפב

הדר עם העכו"ם בחצר אינו אוסר עליו, עד שיהיו שני ישראלים דרים בשני בתים ואוסרים זה על זה, אז העכו"ם אוסר עליהם. ואינו מועיל שיבטל העכו"ם רשותו, **אלא * צריך שישכירו * ממנו**. הגה: ישראל שהשכיר או השאיל ביתו לעכו"ם, אינו אוסר עליו דלא השכיר או השאיל לו ביתו כדי שיאסור עליו (המגיד פרק ב'). אבל אם הבית של א"י, ושכרו ישראל ממנו ועכו"ם דר בבית עמו, אין שכירות הבית מועיל לענין שכירות העירוב (א"ז).

1. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף פה עמוד ב

רבי יהודה אומר: אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית - אינו אוסר.

2. רש"י מסכת עירובין דף פה עמוד ב

חס יש שם תפיסת יד של בעל הבית - שיש לבעל הבית מקום צדירתו של זה שנותן שם כליו להלניע.

3. רמב"ם הלכות עירובין פרק ד

בעל החצר שהשכיר מבתי חצרו לאחרים והניח לו כלים או מיני סחורה בכל בית ובית מהן אינן אוסרין עליו הואיל ויש לו תפיסת יד בכל בית מהן נעשו הכל כאורחין אצלו, במה דברים אמורים בשהניח שם דבר שאסור לטלטלו בשבת כגון טבל ועששיות, אבל אם נשאר לו בכל בית מהן כלים שמוותר לטלטלן הואיל ואפשר שיוציאם היום ולא ישאר לו שם תפיסת יד הרי אלו אוסרין עליו עד שיערבו.

4. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שע

סעיף ב

בעל הבית שיש לו הרבה בתים בחצר והשאילן, או השכירן, לאחרים ויש לו בכל אחד מהם דברים שאינם ניטלים בשבת מחמת כבודן, או מחמת איסור, שהם דברים שאסור לטלטלם אפילו לצורך מקומן, אין הדרים בהם אוסרים עליו, לפי שנעשו כולם כאורחים אצלו ולפיכך גם הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר אף על פי שלא נתנו עירוב. ואם אין הבתים שלו, לא קנויות ולא שכורות, אף על פי שיש לו בהם דברים שאסור לטלטלם, אוסרים זה על זה.

5. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קמא

בענין כלי שכור אם נחשב תפיסת יד למשכיר לענין טלטול בשבת י"ב טבת תש"ח. מע"כ ידידי הר"ר חיים וועג שליט"א שלום וברכה.

אך בכלל אין דבר זה נוגע לחדושי שאמרתי שגם דברים השכורים נחשב תפ"י למשכיר דאף אם צריך רשות הא יש למשכיר רשות שהשוכר מוכרח להחזיק חפץ השכור של המשכיר מדין שומר ככל שוכר והכא לא יכול השוכר לחזור בו משכירתו דהא משלם לו בעד זה יותר ובודאי מחוייב להחזיקו כל הזמן שהתנו ואף שודאי רשאי שלא להשתמש ולהחזירו אך שישלם לו השכירות מ"מ כ"ז שלא החזיר מחוייב לשומרו כל ימי השכירות ואין רשאי להשליכו לחוץ כי רשות הנפקד קנוי למפקיד אף ברשות שוכר למשכיר שג"כ הוא מד' שומרין. ואף אם דבדינא דמלכותא ומנהג העיר פטור בגנבה ואבדה והוא בסתם כשכר ע"ד כך נמי הוא כשוכר שהתנה להיות פטור מגו"א שמ"מ הוא שומר למשכיר לענין הרשות שמחוייב להחזיקו בביתו וזה פשוט.

Bunyoni Resort Complex

Issue
Carrying in Bunyoni Resort Complex. Queen Elizabeth National Park Walking around, how far is allowed on Shabbos?
Concept
Techum
Sources
1. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן שצא סעיף א כל אדם יש לו רשות לצאת בשבת מחוץ לעיר אלפים אמה וזהו תחום שבת וסמכוה רבנן אקרא דכתיב [שמות טז, כט] אל יצא איש ממקומו אלו אלפים אמה [נ"א]. דכתיב בגבולין ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וכן לכל הצדדים והעיר בתוך כמבואר בפ' מסעי אלמא דאלפים אמה מקרי סביבות העיר וזהו אל יצא איש

ממקומו ממקום העיר ואלפים אמה הוא מיל ולפי מדת מדינתנו רוסיא היא פרסה רוסית שקורין וויארסט שהם חמשה מאות סאזנעס וכל סאזען הוא ד' אמות שבגמ' כמו שבארנו בח"מ סי' רי"ח:

In a city:

2. ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן שצח

סעיף א

אלפים אמה של תחומין זהו חוץ מהד' אמות של מקום שביתתו וזהו כששבת בשדה אבל כששבת בעיר יש לו כל העיר לבד האלפים אמה אפילו גדולה כאנטוכיא ובין שהיא מוקפת חומה ובין שאינה מוקפת חומה יש לו כל העיר לבד האלפים אמה ולדעת הטור נותנין עוד עיבור לעיר כלומר שאין מתחילין למדוד התחום תיכף בכלות העיר אלא מוסיפין עוד סאתים שהוא שבעים אמה ושירים כמ"ש בס' שנ"ח וזה נקרא עיבורה של עיר והיא כהעיר ממש ובכלות השבעים אמה מתחילין למדוד האלפים אמה שהוא תחום שבת אבל הרמב"ם פסק שאין נותנין עיבור לעיר אלא כשיש איזה בית או איזה בנין בתוך השבעים אמה או בסוף השבעים אמה דאז נחשבת בכלל העיר ומודדין התחום משם ולהלן וכן אם בסוף ע' אמה של בית זה עומדת עוד בית נחשבת ג"כ לעיר וכן לעולם כמו שיתבאר וזהו לדברי הכל אבל כשאין בית בכלות הע' אמה אין נותנין עיבור לעיר אלא מתחילין למדוד התחום מיד וכיון שתחומין דרבנן סומכין על הטור להקל בזה וכן פסק רבינו הרמ"א בסעיף ה':

What constitutes a city? Does this resort constitute a city?

3. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תחומין סימן שצח

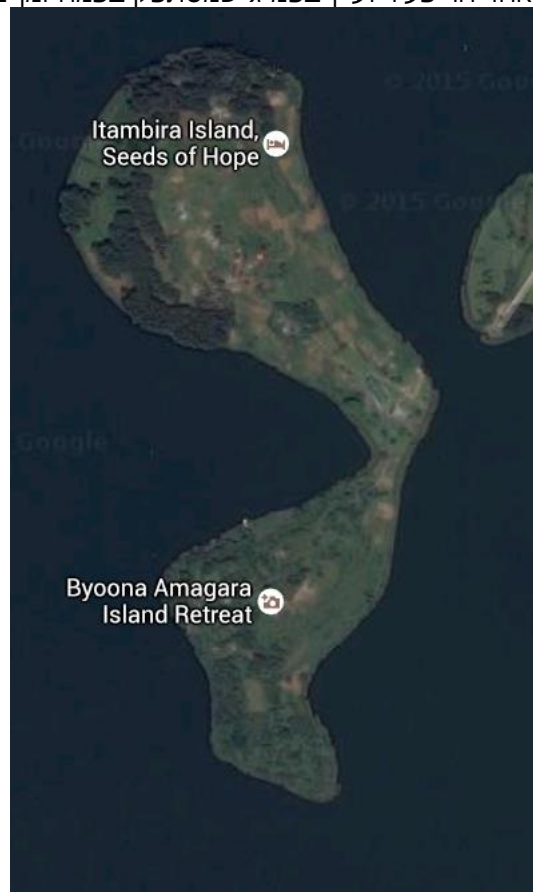
סעיף י

יושבי צריפים, דהיינו (מט) שיושבים טו באהלים שעושיין מהוצין וערבה, אין להם דין עיר * ולפיכך אין מודדין להם אלפים אמה אלא (נ) מפתח בתיהם. (נא) אם אין להם כמין היקף (נב) מחיצה י' או חריץ י' סביב בתיהם) (ב"י בשם שבולי לקט). ואם יש שם שלש חצרות של שני בתים קבועים של אבן או של נסרים, אלו עושים את כולם קבע ויש להם דין עיר ומרבעים אותה ונותנין לה אלפים אמה לכל רוח כשאר העיירות.

What is the rule?

4. משנה ברורה סימן שצח ס"ק מט

(מט) שיושבים באהלים - שאין קבועין במקום אחד אלא יושבים כאן זמן מה ואח"כ כשכלה המרעה הולכים למקום אחר. ואם קבועים במקום אחד הוי כעיר ועיין בפמ"ג שמסתפק בכמה זמן נקרא קבוע:

500 ft

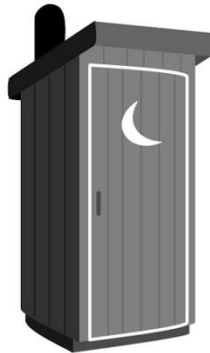
Queen Elizabeth National Park

5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תחומין סימן תג:סעיף א שבת בבקעה והקיפיה נכרים בשבת מחיצות לדירה, אינו הולך בה אלא אלפים אמה שאינה כולה כד' אמות כיון שלא שבת באויר המחיצות, ומטלטל בכולה על ידי זריקה שיכול לזרוק אפילו חוץ לאלפים שהרי רשות היחיד גמור הוא כיון שהוקף לדירה. (אבל לטלטל ממש חוץ לארבע אמות אסור אפילו תוך אלפים), (ב"י בשם תוספות הגהות אשירי פרק מי שהוציאוהו).

6. משנה ברורה סימן תג ס"ק ה

כיון שלא שבת - ר"ל דלא מהני מחיצות להיות ע"י כל השטח כד"א אלא היכא שהיו המחיצות מבעוד יום ושבת בתוכן אבל כאן שבין השמשות לא היתה מוקפת ולא קנה באותו המקום שביתה אלא לאלפים אמה אף שהקיפיה מחיצות בשבת אין לו להלך אלא אלפים שלו כדמעיקרא

Village Home Stay

Issue
Going to the bathroom out the back?
Concept
Kavod Habriyos
Sources
<p>1. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף לו עמוד ב דתניא: בשבת שלש אבנים מקורזלות מותר להכניס לבית הכסא, וכמה שיעורן? רבי מאיר אומר: כאגוז, רבי יהודה אומר: כביצה. ובגדול כדי שיאחז כו'. תניא, אמר רבי יוסי: מעשה ברבי עקיבא שבא לבית הכנסת ואתרוגו על כתפו. אמר לו רבי יהודה: משם ראייה? אף הם אמרו לו: אין זה הדר.</p> <p>2. רש"י מסכת סוכה דף לו עמוד ב מותר להכניס לבית כסא – צמוך ארבע אמות, וצית כסא צשדה, ואינו מוקף מחיצות, ואין כאן אלא טלטול דרבנן, ומשום כבוד הבריות לא גזור.</p> <p>3. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיב סעיף א משום כבוד הבריות התירו לטלטל אבנים לקנה, ואפי' להעלותם לגג עמו דהוי טרחא יתירה, מותר. ומי שיש לו מקום מיוחד לבית הכסא, יכול להכניס עמו אבנים לקנה מלא היד; ואם אין לו מקום קבוע, מכניס עמו כשיעור בוכנא קטנה; ואם ניכר באבן שקנחו בו, מותר להכניסו אפי' הוא גדול הרבה, או אפי' הם הרבה ממלא היד, מותר ליטול כולן דכיון שקנחו בהן הוכנו לכך. הגה: י"א דוקא בחצר מותר לטלטל אבנים (רש"י ס"פ המוציא יין ור' ירוחם נ"ב ח"ו). וי"א דאפילו מכרמלית לרה"י נמי שרי, דהא נמי אינו רק איסור דרבנן, ומשום כבוד הבריות</p>

התירוהו. (תוספות פרק לולב הגזול והגהות מרדכי פרק הזורק).